

LIBRIS

We know
books

Constantin Eretescu

**SALA
DE AȘTEPTARE**

teatru

© Editura EIKON

Cluj-Napoca, str. Mecanicilor nr. 48

Redacția: tel 0364 117252; 0728 084801; 0728 084802

e-mail: edituraeikon@yahoo.com

Difuzare: tel / fax 0364 117246; 0728 084803

e-mail: eikondifuzare@yahoo.com

web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din România (CNCS)

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României

ISBN: 978-606-711-052-4

Imagine copertă: El Lissitzky - *Omul nou*

Editori: Valentin Ajder
Vasile George Dâncu

E I K O N

Cluj-Napoca ♦ 2014

CUPRINS

Sfântul | 7

– piesă în două acte –

Împăratul Antarcticii | 73

– comedie tristă în două acte –

**Dezvăluirile târzii ale unui
martor ocular | 147**

– piesă în trei acte –

Sala de așteptare | 233

– piesă în două acte –

LBRIS

We know
books

Sfântul

– piesă în două acte –

Personajele

- Sfântul – 20-25 ani
 Felicia – 20-25 ani
 Bernard – 20-25 ani
 Garcia – 20-25 ani
 Svetlana – 65-70 ani
 Goluboy – 70-75 ani
 Vagabondul – 20-25 ani
 Ogo – 20 ani
 Trecătorul 1 și fiul lui,
 Trecătorul 2 – 20-25 ani

ACTUL I

Trotuarul unui bulevard de tip Rambla, din Barcelona. Pe o cutie de lemn, cu fața spre spectatori, stă într-o poziție inspirată un bărbat–statuie. Scund, cu mustață groasă, cu cizme, uniformă și șapcă militară, bărbatul are în gură o pipă și ține mâna dreaptă ridicată, ca și cum ar saluta o mulțime invizibilă. În jurul capului o aură asemenea celor care pot fi văzute la sfinții din picturile bizantine. Partea stângă a corpului (piciorul, mâna) defectuoase. Când va păși se va vedea că șchioapătă; mâna stângă va sta mai mult în buzunar și doar uneori, când se înfurie și se rotește, mâna zboară și ea în jurul corpului. Din când în când face semne cu mâna, ca și cum ar saluta pe cineva sau duce mâna la ochi să se ferească de o primejdie. Pe piept, legată cu un șnur în jurul gâtului, atârnă o stea mare, roșie, în cinci colțuri. Aceeași stea poate fi văzută pe șapcă, pe manșete, pe reverele uniformei și pe epoleți. Zâmbește patern. Fața și mâinile vopsite într-un alb care sugerează marmora. La baza pedestalului se află un castron în care sunt adunați banii pe care-i depun cei care privesc și admiră opera de artă vie. Pe fondul cortinei de culoare gri din spatele lui poate fi zărită proiecția unei alte statui aflate undeva, nu departe, în dreapta.

Își fac apariția doi tineri, femeie și bărbat. Se opresc în dreptul statuii, care, ușor relaxată până atunci, ia un aer majestuos, înalță bărbia și privește în depărtare.

FELICIA: Uite, mai e unul. Cine-o fi?

BERNARD: Habar n-am. Vreun cântăreț.

FELICIA: N-are chitară, n-are nimic. Ce fel de cântăreț o mai fi și ăsta? Parcă se uită în sus la ceva.

BERNARD: Are un aer inspirat.

FELICIA: Nu, nu, salută pe cineva.

BERNARD: Tu nu vezi că se uită-n sus? Cine poate să fie acolo? Doar o muză.

FELICIA: N-ai cum să știi. Un porumbel, un șoim. Poate că stă de vorbă cu Dumnezeu.

BERNARD: Mă îndoiesc. Poziția consacrată e alta. Se ferește să nu-i intre lumina în ochi.

FELICIA: Soarele e în dreapta lui. Nu poate fi asta.

BERNARD: (glumind) Vrei să răsucesc cutia și să-l pun cu ochii-n soare?

FELICIA: Lasă-l așa. Zâmbește, ne face cu mâna, da' n-are chitară. Ghici cine e?

BERNARD: Întreabă-l.

FELICIA: Mustață ca asta am mai văzut undeva. Într-o revistă veche, într-un film. Poate că într-unul de desene animate. Cine o fi purtat așa ceva?

BERNARD: Trebuie să fie pictor. Toți purtau mustață pe atunci. Nu erai destul de bărbat dacă nu aveai mustață. Au fost mai mulți. Adineauri am trecut prin fața unuia care se făcuse Salvador Dali. Avea și el o mustață de douăzeci de centimetri. Răsucită în sus. Ținea și o paletă în mână. Îți închipui cum e aia, să stai nemișcat, cu o paletă în mână ceasuri întregi pe o ladă.

FELICIA: (revelație) Hitler. O fi Hitler. Parcă el avea mustață.

BERNARD: Hitler n-a fost cântăreț. Avea mustață, așa e, dar a lui era altfel. L-aș fi recunoscut. Drept e că avea și el obiceiul să țină mâna în sus, dar altfel, nu ca ăsta.

FELICIA: Nici pictor nu e. (Se apropie de statuie, o examinează. Arată spre capul lui.) Are aură, vezi?

BERNARD: (se uită și el mai atent) Aură, așa e. Ca să vezi ce i-a trecut lui prin cap.

FELICIA: Sfinții au aură dintr-asta. Am mai văzut.

BERNARD: Sfânt pe dracu. ăsta nu arată a sfânt.

FELICIA: Am mai văzut când am fost în Grecia. Am intrat acolo într-o biserică. Sunt sigură. Tot așa avea. O fi grec.

BERNARD: Grecii n-au prea fost sfinți. Au fost navigatori, da, au fost negustori, pescari, dar nu sfinți. Am și eu ceva sânge grecesc în mine, așa că știu.

FELICIA: Da, nu prea arăți a sfânt. (se întoarce spre Sfântul) Asta nu e bască de pictor. Șapcă rotundă cu cozoroc, cum n-am mai văzut. Ce-are pe piept?

BERNARD: Ce?

FELICIA: Steaua aia roșie.

BERNARD: Trebuie să fie o decorație. Mă întreb ce-are a face cu statuia.

FELICIA: Vrea să trăiască și el, nu-i așa?

BERNARD: Face pe celebrul. Vreun controlor la calea ferată. Vreun vameș.

FELICIA: Știi tu un vameș celebru?

BERNARD: Să știi că a fost unul. Cum naiba-i zicea? Și tot pictor. Ceva cu douane. Douanier...

FELICIA: El o fi. Ai ghicit. (Statuia, impasibilă până atunci, dă semne de exasperare. Felicia, care se uita la ea, observă.) Nu, nu cred. Poartă uniformă, abia acum văd. Și cizme. Îți dai seama cum trebuie să fie să stai în cizme pe căldura asta?

BERNARD: Văd că ți-e milă de el.

FELICIA: Nu e ușor să stai în uniformă, vopsit tot în alb.

BERNARD: El a ales (examinează îmbrăcămintea statuii) Uniformă militară, ai dreptate.

(Statuia dă din cap mulțumită. În sfârșit.)

BERNARD: Polițist. Vreunul de la poliție. *(Statuia se încruntă.)*
Dintr-ăștia au fost mulți. Poirot, Miss Marple...

FELICIA: *(izbucnește în râs. Arată cu mâna spre statuia din fața lor.)* Miss Marple? Cu mustața aia?

BERNARD: Nu semăna cu un bărbat? Parcă avea și mustață.
Drept că nu așa lată. Altminteri leit ea. De altfel, dacă te uiți atent, ar putea să fie femeie. *(Statuia întoarce capul. Se uită furios la el.)*

FELICIA: Nuuu! *(râde)* Miss Marple era o femeie bătrână, firavă, singurul lucru remarcabil la ea era inteligența.

BERNARD: Da, da, la capitolul ăsta omul nostru nu prea strălucește.

SFÂNTUL: *(scos din fire)* Știți ceva? Puneți câteva monezi în strachina aia și vedeți-vă de drum. Mai aveți de văzut și altele în orașul ăsta.

FELICIA: Vezi? Nu e femeie. Ți-am spus eu.

BERNARD: Ce fel de accent e ăsta?

FELICIA: N-am remarcat.

BERNARD: Nu l-ai auzit? ăsta nu-i de pe-aici.

(Statuii i-a dispărut zâmbetul. Și-a coborât și dreapta cu care saluta mulțimea. Își freacă palma de pantaloni.)

FELICIA: *(Statuii)* Te-ai supărat? *(Statuia rămâne impasibilă)*

BERNARD: Și ce dacă s-a supărat? E dreptul nostru să știm cine e. Putea și el să reprezinte un tip important, n-am dreptate? *(adresându-se Statuii)* Așa-i c-am dreptate? *(Felicie)* Unul pe care să-l poți recunoaște. Sau să-și pună firmă. Nu e de-al nostru. Și vorbește cu accent, abia-l înțelegi.

FELICIA: O, nu-l mai săcâi. *(Statuii)* Nu vroiam să te supărăm.

BERNARD: Întrebă-l mai bine cine e. Cu siguranță că-i un emigrant. S-a umplut lumea de ei. Sunt o mulțime dintr-ăștia acum. Nu știu ce dracu caută pe-aici. De când au

dat năvală peste noi s-au înmulțit și hoțiile. Trebuie să fi atent tot timpul la portofel. Nu m-ar mira să fie printre ei evadați din pușcării, criminali, tot soiul. Vin să ne bage pe gât celebrități de-ale lor. Cântăreți de care n-a auzit nimeni.

FELICIA: Da.

BERNARD: Da, ce?

FELICIA: S-a umplut lumea de ei. Umblă și ei, caută.

BERNARD: Nu-l întreb!

FELICIA: Are să spună că suntem ignoranți.

BERNARD: Lasă că-l întreb eu. *(Se apropie de Statuie)* Hei! Zi-ne și nouă cine ești. Hai, că m-ai făcut curios. De unde-ai venit?

(Statuia dă din cap plictisită)

FELICIA: Nu contează de unde vii. E vorba de cel pe care-l reprezintă.

BERNARD: Bineînțeles că e unul de-ai lui. *(Statuii)* N-o să ghicim niciodată. Cine a mai văzut cântăreți cu cizme, îmbrăcat în uniformă dintr-asta?

FELICIA: Abia acum văd că are și epoleți.

BERNARD: Și cu epoleți.

FELICIA: Tu cunoști gradele?

BERNARD: Stai să mă uit mai bine. *(Se apropie)* Pare că-i o stea. Mai are una pe burtă. Și pe manșetele hainei.

FELICIA: Mulțime de stele. Ce-nseamnă asta?

BERNARD: *(deliberativ)* Două stele e locotenent. Una singură trebuie să fie sublocotenent, plutonier, sergent major, ceva pe-acolo.

(Statuia pufnește în râs, batjocoritor. Felicia observă)

FELICIA: Nu. E mai important. *(Statuii)* Așa-i? *(Statuia arată cu palma în sus)*

BERNARD: Căpitan? (*Statuia va repeta gestul cu palma în sus*) Maior, colonel? Te pomenești că general. (*iluminat*) Să știi că ar putea să fie general. (*Statuia repetă gestul cu palma în sus*) Hai, că acum te lauzi. Mai sus nu e nimic. (*Statuia repetă gestul*) M-am lămurit. Te lauzi.

FELICIA: Ai niște mărunțiș?

BERNARD: Pentru ce?

FELICIA: Să punem în blidul omului.

BERNARD: Nici măcar nu știm cine e. Până nu ne spune, nu-i dau un ban. (*Statuia se întoarce ostentativ cu spatele la cei doi*)

FELICIA: Ai văzut? S-a supărat. Nu știu ce-ai cu el. (*Se caută în poșetă, scoate o bancnotă și o pune în strachina de lângă ladă*)

BERNARD: (*admirativ*) Cât i-ai dat! (*Statuii*) Întoarce-te, domnule, să vezi ce-ai căpătat. (*Statuia se întoarce, se apleacă să se uite, zâmbeste și revine la poziția inițială, cu palma dreaptă ridicată*) Eu zic să-ți bagi banii în buzunar. Poate să treacă cine știe cine și să-ți umfle. Altul ca tine. Că toți după bani umblați.

SFÂNTUL: (*Se dă jos de pe cutia pe care stătea, ia bancnota, o împătorește și o strecoară în căptușeala șepcii, lasă monedele în strachină, scoate de sub ladă o sticlă, se așează, se descheie la guler, respiră larg, ia o gură bună de băutură. Își scoate cu un oftat de ușurare cizmele din picioare. Va vorbi cu un vag accent străin, poate că slav, manifestat printr-o accentuare uneori defectuoasă, repetiția câte unui cuvânt.*) Tare cald. Și astăzi n-am avut parte decât de nervi. Nu m-a recunoscut nimeni. Nu înțeleg ce se petrece cu lumea de aici.

BERNARD: Pe de altă parte, poate fi și un avantaj.

SFÂNTUL: Care-ar fi ăla?

BERNARD: Că nu știe nimeni ce-ai făcut.

FELICIA: (*conciliator*) Asta numai pentru cei care au făcut ceva rău. Nu poate fi cazul dumitale.

SFÂNTUL: Am să-mi pun un afiș pe piept.

BERNARD: Nu e o idee rea. Asta am spus și eu. Uite, ceva mai încolo, Salvador Dali ține o paletă în mână. În felul ăsta își declară profesia. Oamenii care trec prin fața lui știu despre cine e vorba. Drept e că-i de-al nostru, îl recunoaștem mai ușor. Cu tine nu e la fel. Nu știu cu cine au de-a face.

SFÂNTUL: Eu am pipă.

BERNARD: Nu-i același lucru. Pipa nu e un instrument de lucru.

SFÂNTUL: Așa mă știa toată țara. Era semnul că urmează să formulez o lege nouă, să emit o teorie. Era semnalul care precede un eveniment deosebit.

BERNARD: Ceva asemănător cu șuieratul proiectilului înainte de explozie, nu?

SFÂNTUL: Oamenii trebuie să te identifice ușor. Pipa mea a slujit acestui scop. Nimeni nu mai avea așa ceva.

BERNARD: Bunicul meu a fumat pipă.

SFÂNTUL: Unde?

BERNARD: Aici.

SFÂNTUL: Vezi? Nu contează.

FELICIA: Vrei să zici că ai fost un filozof?

SFÂNTUL: Poți să spui și asta. Am fost conducătorul popoarelor. Sunt și acum. Am fost și lingvist. Să știi că nu e o meserie ușoară. Eu am vrut să schimb lumea. Și pot să spun că am schimbat-o.

BERNARD: De ce?

SFÂNTUL: Cum, de ce? S-o fac altfel.

BERNARD: De ce?

FELICIA: Presupun că vrea să spună că o vroia mai bună.

SFÂNTUL: Sigur. Mai bună.

BERNARD: Mai bună decât ce?

SFÂNTUL: Bună, bună.

BERNARD: E bună așa cum e. S-au găsit dintotdeauna tot soiul de nerozi care au vrut s-o facă altfel de cum era. N-a izbutit nici unul.

SFÂNTUL: Eu sunt unul care a reușit.

FELICIA: I-auzi. Trebuia să te așezi mai în centru. Mai încolo e o porțiune de stradă pe care circulă multă lume.

SFÂNTUL: Am preferat un loc mai retras. Nu știi niciodată cu cine ai de-a face.

FELICIA: Te-au jefuit?

SFÂNTUL: Altfel de jaf. Sunt mulți cei cărora le lipsește astăzi simțul valorii. Oameni care nu recunosc contribuția înaintașilor lor. O lume lipsită de glorie, incapabilă să admită măreția celor care le-au arătat idealurile spre care au aspirat timp de generații. Timp de milenii. Eu sunt o asemenea victimă. În loc să fiu admirat, ei preferă să mă uite. E mai ușor. Ba chiar, nu sunt puțini nici cei care neagă rolul meu în istorie. Ca și cum n-aș fi fost. Ba sunt și din aceia care simt nevoia să te insulte, să te umilească. Mi s-a întâmplat asta, da. Aici, unde nu mă cunoaște lumea. Și nu o singură dată. Dar or să afle, nu te teme.

FELICIA: Fiindcă te faci statuie?

BERNARD: Bine, atunci pune-ți afiș. Cine să te recunoască în uniforma asta? Că nici chitară n-ai.

SFÂNTUL: Au purtat-o milioane de oameni.

BERNARD: Zău? De ce?

SFÂNTUL: Nu-ți amintești deloc? Soldații noștri au luptat în război. Poate că v-am eliberat și pe voi.

BERNARD: Nu, noi am fost tot timpul liberi.

FELICIA: (*încercând să ghicească*) America latină. Argentina, Chile, așa-i că am dreptate?

BERNARD: Cântăreț militar, n-am auzit.

SFÂNTUL: (*dă din mână a pagubă. Emfatic*) Stalin. Sunt, Stalin.

BERNARD: Stealin? Țasta da, nume.

FELICIA: (*cu reproș în glas*) N-a zis așa. Parc-a spus Stalăn.

BERNARD: (*Se întoarce spre Felicia*) Tu știi cine-i Stalăn?

FELICIA: N-am auzit.

SFÂNTUL: (*corectează*) Stalin.

FELICIA: Parcă, parcă. Asta a fost demult tare.

SFÂNTUL: Ee! Ee!

FELICIA: Nero, Gingis-Han, Stalin, cam pe-acolo.

SFÂNTUL: (*râde îngăduitor*) Nu, nu, mult mai aproape. Mai sunt oameni în viață care au trăit pe vremea mea.

BERNARD: (*ironic*) Vrei să spui că au fost și supraviețuitori?

FELICIA: (*îi face semn să tacă*) Prietenul meu glumește. Asta s-a petrecut undeva prin India, nu? Filipine? Sau ăla era alt Stalin? Tot așa, general.

BERNARD: Un caraghios.

SFÂNTUL: (*îi vine în ajutor*) Generalisim.

BERNARD: Acuma inventezi. Nu există așa ceva în armată.

SFÂNTUL: (*exasperat*) A fost unul singur în toată lumea. În fapt, a mai fost unul, nu departe de aici. Franco.

BERNARD: Vrei să spui că ești Franco?

SFÂNTUL: Nu. Stalin.

BERNARD: Așa te cheamă?

SFÂNTUL: Sigur, Stalin.

FELICIA: Ce-ai făcut?